

مجلسی کار کنند، در حالی که امروز بریکس از ارز مشترک صحبت می‌کند.

از دیدگاه اساتید اقتصادی، امروز تلاش بسیاری از کشورها بویژه کشورهای عضو بریکس برای دلارزدایی از تجارت بین‌الملل و کاهش اتکا به دلار یک تغییر بزرگ است.

با کاهش نقش دلار افول آمریکا رقم خواهد خورد قدرت آمریکا به ارزش دلار است. دلارزدایی از تجارت بین‌الملل به قدرت آمریکا آسیب سنگینی خواهد زد و آمریکا را به یکی از چند قدرت جهانی از نظر قدرت بین‌الملل و کاهش اتکا به دلار یک تغییر قدرتی منطقه‌ای تبدیل کند.

باید به یاد داشته باشیم که دلارزدایی از تجارت بین‌الملل یک رخداد تدریجی است که در بلندمدت محقق می‌شود و اینگونه نیست که در مدت ۱۰ سال دلار از تجارت بین‌الملل به کلی حذف شود، چون کاهش ارزش دلار در کوتاه‌مدت و کنار رفتن آن از تجارت بین‌الملل به رقبای آمریکا نیز آسیب می‌رساند، زیرا حجم بزرگی از ذخایر ارزی رقبای آمریکا به دلار است.

ظهور بریکس و آثار آن بر دلار

چندی پیش نشریه لندپسترکا، درباره ظهور بریکس و آثار آن بر دلار نوشت: ظهور گروه بریکس به عنوان یک بلوک تجاری مهم و اضافه شدن ۶ کشور دیگر از جمله عربستان و ایران به این گروه در نشست اخیر بریکس در آفریقای جنوبی، بسیاری از کارگزاران آمریکایی را نگران کرده که آیا این مساله به فروپاشی سلطه دلار در بازار جهانی نفت منجر خواهد شد یا نه؟

برخی اقتصاددانان آمریکایی اعتقاد دارند پترودولرها هنوز برای آمریکا به عنوان یک اهرم فشار به حساب می‌آید اما برخی دیگر از کارشناسان مالی آمریکایی می‌گویند در سال‌های گذشته با شکل گرفتن

جایگزین‌های جدید، گمانه‌زنی‌هایی درباره افول دلارهای نفتی هم به وجود آمده است.

بریکس، با تشکیل یک اتحادیه فراقاره‌ای می‌تواند سلطه دلار را به چالش بکشد سیدبه‌الدین حسینی، کارشناس اقتصاد، در گفت‌وگو با «وطن امروز» درباره بریکس و تأثیر آن بر سلطه دلار و رقابت با

کشورهای توسعه‌یافته در تشکیل یک واحد پولی مجزا اظهار کرد: بریکس با تشکیل یک اتحادیه اقتصادی، سیاسی و اجتماعی فراقاره‌ای می‌تواند سلطه دلار را به چالش بکشد.

وی با اشاره به حجم اقتصادی قابل توجه کشورهای عضو بریکس در اقتصاد جهانی تأکید کرد: کشورهای عضو بریکس با تعامل و همکاری یکدیگر می‌توانند به رشد اقتصادی بیشتر به دور از مزاحمت‌های توسعه‌یافته دست یابند.

حسینی با اشاره به تحریم‌هایی که برخی کشورهای بریکس توسط کشورهای توسعه‌یافته بویژه آمریکا تحمل می‌کنند، گفت: عضویت در سازمان بریکس به کشورهای عضو فرصتی برای ناکارآمد کردن تحریم‌ها می‌دهد و می‌تواند سهم بازار آنها را افزایش دهد.

این کارشناس همچنین به توسعه صادرات به عنوان یک راهبرد مهم در کشورهای عضو بریکس اشاره کرد و ادامه داد: موفقیت‌های برخی کشورها مثل هند، چین، برزیل و روسیه در این زمینه نشان می‌دهد بریکس می‌تواند راهی برای رشد اقتصادی فراهم کند و سهم خود در اقتصاد جهانی را افزایش دهد تا سهم کشورهای توسعه‌یافته نظیر آمریکا کاهش یابد.

وی با اشاره به افول اقتصادی و سیاسی آمریکا گفت: بر این باور است که اگر کشورهای جهان تعامل خود را با آمریکا به حداقل برسانند و با یکدیگر همکاری کنند، سهم بازار آمریکا کاهش و سهم کشورهای عضو بریکس در اقتصاد جهانی افزایش خواهد یافت.

کارشناس اقتصادی مرکز پژوهش‌های مجلس و اتاق ایران تاکنون بارها از جهات مختلف به بررسی مشارکت اقتصادی ایران در این پیمان بین‌المللی پرداخته و نتایج به دست آمده را در قالب گزارشی با عنوان «بانک توسعه جدید بریکس: ساختار، کارکرد و چشم‌انداز عضویت ایران در بریکس» در اختیار فعالان اقتصادی قرار داده‌اند.

گسترش اقتصاد سیاسی و بی‌اثر کردن تحریم‌ها در سایه پیمان بریکس بر اساس این گزارش، از دیدگاه اقتصاددانان مشارکت‌کننده در این تحقیق، عضویت ایران در بریکس و اهمیت و فرصت‌های آن برای منافع اقتصادی کشور مهم است، همچنین پتانسیل بانک توسعه جدید در شکل‌دهی به آینده اقتصادی کشورهای عضو و تأثیر آن بر بخش خصوصی، بویژه در اقتصاد ایران حتماً باید مورد توجه و بررسی ویژه قرار گیرد.

گروه بریکس یکی از نمادهای کنش چندجانبه‌گرایانه قدرت‌های نوظهور است. تأسیس بانک توسعه جدید از مهم‌ترین دستاوردهای این گروه است که به منظور گسترش توسعه پایدار و رفع شکاف‌های زیرساختی و توسعه‌ای در کشورهای عضو تأسیس شده است. هدف اصلی بانک توسعه جدید، رسیدگی به نیازهای توسعه‌ای و زیرساختی کشورهای عضو و سایر اقتصادهای نوظهور است، همچنین تشکیل این بانک بین‌المللی می‌تواند به عنوان یک کوشش برای اصلاح نظام مالی جهانی در نظر گرفته شود.

پس از نشست وزرای خارجه کشورهای عضو بریکس این پیمان چگونه می‌تواند به رشد اقتصادی کشور کمک کند

بلوک جدید اقتصادی

و دریای عمان با ظرفیت ۲۷۳ میلیون تن و شبکه ۱۵ هزار کیلومتری خطوط ریلی و بیش از ۲۵۰ هزار کیلومتر انواع راه پاکفیت و ۲۶ پایانه مرزی زمینی، این توانایی را دارد که با حداقل زمان و هزینه شبکه‌های تجاری منطقه‌ای و بین‌المللی را از طریق خشکی به هم پیوند دهد و زنجیره ارزش منطقه را به بهترین شیوه کامل کند، به طوری که از طریق این شبکه سالانه به میزان ۲۰۰ میلیون تن بار جابه‌جا می‌شود. بذریاش در ادامه گفت: همچنین ترانزیت از قلمرو ایران با رشد بیش از ۶۰ درصد در ۱۲ ماه گذشته به بیش از ۱۷۶ میلیون تن رسیده

که نشانه قابل اطمینان، امن و مقرون به‌صرفه بودن مسیر ترانزیتی ایران برای کشورهای منطقه است. وزیر راه و شهرسازی همچنین افزود: همکاری با بریکس برای ایران اهمیت ویژه‌ای دارد و در اینجا از تصمیم دولت روسیه برای برگزاری این نشست و بحث پیرامون ابتکارات و ارائه راهکارها برای مقابله با چالش‌های جهانی و بررسی روش‌های تأمین مالی در بخش حمل‌ونقل حمایت می‌کنم. وی اظهار کرد: هم‌اکنون زیرساخت‌های ترانزیتی در مسیرهای کریدورهای شمال - جنوب و شرق - غرب در حال تکمیل و با بهره‌گیری از مکانیسم‌های نوین مدیریت کریدور در همکاری با سازمان‌های حمل‌ونقلی منطقه‌ای و بین‌المللی فرآیندهای استاندارد انجام تشریفات بازرسی و عبور محموله‌های تجاری در حال استقرار است. وزیر راه و شهرسازی اضافه کرد: در همین راستا کریدور شمال - جنوب به عنوان یکی از کریدورهای مهم با داشتن مزیت‌های مناسب و مؤثر حمل‌ونقلی می‌تواند باعث هم‌افزایی کشورهای عضو بریکس در حوزه حمل‌ونقل و ترانزیت شود، لذا همان‌گونه که در بیانیه نشست سه‌جانبه بین ایران، هند و روسیه (۴ جولای ۲۰۲۳) در تهران تصریح شده است، ارتقای ساختار کنونی مدیریت این کریدور به سطح یک سازمان بین‌المللی تحت عنوان «سازمان بین‌المللی کریدور شمال - جنوب»، می‌تواند به بهبود ساختار سازمانی و مدیریتی این کریدور منجر و در نتیجه باعث بهبود حمل‌ونقل بین‌المللی و توسعه حمل‌ونقل ترکیبی در چارچوب این کریدور شود، همچنین با افزایش سطح هماهنگی خریداران و فروشنده‌ها با استفاده از شقوق مختلف حمل‌ونقل و به صورت ترکیبی برای بهره‌مندی تمام اعضای بریکس ارتقا می‌بخشد. بذریاش اظهار کرد: اکنون فرصتی مغتنم فراهم شده تا برای دستیابی به اهداف بریکس از جمله نوآوری و دیجیتالی شدن زنجیره‌های تأمین، تحرک شهری در راستای اهمیت بخشیدن به توسعه بیشتر سیستم‌های حمل‌ونقل عمومی شهری، آموزش منابع انسانی شایسته در ایجاد یک سیستم حمل‌ونقل ایمن و تأمین مالی پروژه‌های حمل‌ونقل همگامی داشته باشیم. وی افزود: این موقعیت کم‌نظیر جغرافیایی، سیاسی و اقتصادی می‌تواند ایران را به یکی از شرکای پایدار و قابل اتکا برای اتصال بریکس به گلوبال‌های انرژی و حمل‌ونقل و بازارهای بزرگ جهانی تبدیل کند. **دیپلماسی منطقه‌ای ایران**

یکی از دستاوردهای پیوستن ایران به بریکس درک اهمیت ساختارهای جهانی برای دور زدن تحریم و ایجاد اقتصاد قوی است. ایران بخوبی توانست با عضویت در بریکس و شانگهای توازن سیاسی موجود را ایجاد کند تا بتواند با کشورهای غربی و آمریکا نیز تفاهمنامه‌هایی را در آینده امضا کند. اینک ایران معطل غرب یا شرق نبوده و به دنبال تحمیل خود به عنوان قدرتی فرامنطقه‌ای به دیانت است و این رو نیز پیوستن به بریکس اهمیت بسیاری دارد.

نهادهای مالی بریکس؛ نقطه قوتی برای ایران
یکی از تحریم‌هایی که ایران را به شدت اذیت

زیرساخت‌ها و پروژه‌های اقتصادهای نوظهور بود، به این تصمیم جامه عمل پوشاند، به همین دلیل یکی از مخالفان اصلی بریکس، آمریکا است که در این چند سال با همراهی متحدان غربی خود تلاش کرده روند جهانی شدن سایر کشورهای در حال توسعه را به چالش بکشد اما با وجود این، محورها مهم مورد توجه بریکس به‌طور کلی شامل افزایش مبادلات تجاری بین کشورهای عضو و در نتیجه تقویت وابستگی اقتصادی به اروپا و آمریکا، تشکیل بانک توسعه و ذخیره ارزی در برابر نهادهای غربی همچون بانک جهانی و صندوق بین‌المللی پول، ایجاد روابط جنوب - جنوب، استفاده از پتانسیل کشورهای در حال توسعه برای تغییر مناسبات اقتصاد جهانی و عادلانه‌تر کردن آن و همچنین ایفای نقش مؤثر در کمک کردن به کشورهای در حال ورشکستگی و تأثیرگذاری مثبت بر بحران‌های سیاسی یا اقتصادی مهم جهانی است.

سازمان کریدور شمال - جنوب ایجاد شود

چند روز پیش جلسه وزرای حمل‌ونقل عضو بریکس برگزار شد و ایران پیشنهاد ایجاد سازمان کریدور شمال - جنوب را در آن مطرح کرد. این کریدور می‌تواند کشورهای هند، روسیه و ایران را ذیل ذی‌نفعان خود تعریف کند. مهرداد بذریاش، وزیر راه و شهرسازی کشورمان در این جلسه گفته بود: جمهوری اسلامی ایران با موقعیت جغرافیایی ممتاز و مزیت‌های ترانزیتی فراوان، تقاطع کریدورهای ترانزیتی شمال - جنوب و شرق - غرب با داشتن ۱۱ بندر تجاری در حاشیه دریای خزر، خلیج فارس

گروه اقتصادی؛ نشست وزیران خارجه بریکس در حالی برگزار شد که نماینده جمهوری اسلامی ایران به عنوان عضو رسمی در آن حضور داشت. مجموعه بریکس بزرگ‌ترین سازمان اقتصادی و تجاری بین‌المللی است که خارج از چارچوب یکجانبه‌گرایی غربی با حضور کشورهای مهم در حال نقش‌آفرینی است و حضور جمهوری اسلامی ایران در این مجموعه نشان‌دهنده جایگاه و اهمیت کشورمان در نظم چندجانبه‌گرایانه است. ایران به عنوان یکی از کشورهای پیشرو در عرصه چندجانبه‌گرایی با عضویت در مجموعه بریکس از همان ابتدا تلاش جدی داشت با نقش‌آفرینی مؤثر نقش این سازمان را در سازوکارهای اقتصادی و تجاری جهانی تثبیت کند. به گزارش «وطن امروز»، روسیه در روزهای اخیر شاهد چند رخداد بزرگ با حضور هیات‌های دیپلماتیک، سیاسی و اقتصادی متعدد از سرتاسر جهان است. اجلاس وزرای خارجه کشورهای عضو بریکس که با حضور اعضای جدید این اتحاد از جمله علی باقری کنی، سرپرست وزارت امور خارجه کشورمان، همچنین تعدادی از هیات‌های دیپلماتیک کشورهای شریک و دوست بریکس روز دوشنبه در شهر نیژنی نووگورود برگزار شد، در کنار نشست‌های حاشیه این رخداد همچون نخستین نشست وزرای حمل‌ونقل کشورهای عضو گروه بریکس با حضور مهرداد بذریاش، وزیر راه و شهرسازی کشورمان و اجلاس نمایندگان ویژه کشورهای عضو بریکس که با حضور مهدی صفری، معاون اقتصادی وزارت امور خارجه ایران در رأس هیات نمایندگی کشورمان برگزار شد، نشان‌دهنده عزم جدی کشورهای عضو بریکس بر گسترش نقش این اتحاد در روندهای اقتصادی، سیاسی و امنیتی جهان است.

یک ائتلاف فراقاره‌ای

یکی از مهم‌ترین دلایل اهمیت حضور در گروه بریکس این است که این گروه به واسطه دارا بودن نیمی از جمعیت جهان و بین ۲۵ تا ۲۸ درصد از ظرفیت اقتصاد جهانی پتانسیل بالایی برای تأثیرگذاری بر اقتصاد جهانی دارد و از رشد پرشتاب اقتصادی و نفوذ در امور جهانی هم برخوردار است و از سوی دیگر یکی از رویکردهای اصلی اعضای بریکس هم این بوده که آنها همیشه حامی کشورهای در حال توسعه و برقرارکننده تعادل و عدالت اقتصادی در مقابله با نظام پولی و بانکی غربی بوده‌اند. البته بریکس یک ائتلاف فراقاره‌ای هم محسوب می‌شود که شاکله جدیدی را برای اقتصاد و سیاست جهان تعریف کرده و اهمیت مضاعف آن در این نکته است که این ائتلاف قدرتمند جهانی بدون مشارکت اروپا و آمریکا تشکیل شده و این ظرفیت را دارد تا صدایی بلند در مباحث مهم اقتصادی و سیاسی بین‌المللی باشد و نظم فعلی را به چالش بکشد. کشورهای بریکس که همگی از بزرگ‌ترین اقتصادهای جهان هستند و تأثیرگذاری بسیار بالایی بر گردش نقدینگی و روابط بین‌المللی دارند، بعد از تحریم‌های گسترده غرب و همیمانانش علیه روسیه، به سمت ایجاد زیرساخت مالی و مستقل رفتند تا از این راه امنیت ترانزیتی خود گسترده مالی‌شان به واسطه تحریم‌های یکجانبه غرب به خطر نیفتد. در سال ۲۰۱۲ میلادی ۵ کشور عضو این سازمان در تصمیمی مهم و اثرگذار، خواستار ایجاد مکانیسم مالی مستقل خود شدند و ۲ سال بعد بریکس با ایجاد بانکی با نام «بانک توسعه جدید» که هدف آن تزریق نقدینگی و تأمین منابع مالی برای

پیش شرط‌های پیوستن به بانک توسعه بریکس

اقتصاددانان در این زمینه معتقدند برای پیوستن به بانک توسعه جدید بریکس، کشورهایی نظیر ایران باید برخی پیش شرط‌های فنی را رعایت کنند. این پیش شرط‌ها عبارتند از:

- سیستم اقتصادی و مالی سالم: کشورها باید دارای یک سیستم اقتصادی و مالی پایدار و سالم باشند که قابلیت مدیریت صحیح منابع مالی و تأمین پایدار آنها را داشته باشد.
- سابقه حکمرانی خوب: کشورها باید دارای سابقه حکمرانی خوب و شفاف باشند که از جمله شامل جلوگیری از فساد است.
- تعهد به توسعه پایدار: کشورها باید تعهد خود را نسبت به توسعه پایدار اعلام کنند و بتوانند پروژه‌هایی را ارائه دهند که با اولویت‌های استراتژیک بانک توسعه جدید مطابقت داشته باشد.
- سازگاری رویه‌های ارزیابی پروژه: کشورها باید رویه‌های ارزیابی پروژه‌های خود را با سیاست‌ها و معیارهای بانک توسعه جدید سازگار کنند.
- ظرفیت مدیریت پروژه‌ها: کشورها باید ظرفیت و توانایی مدیریت پروژه‌های تأمین مالی شده توسط بانک توسعه جدید را داشته باشند و بتوانند به طور مؤثر این پروژه‌ها را اجرا کنند.
- سوابق مطلوب در اجرای طرح‌های عمرانی: کشورها باید سوابق مطلوب و موفقیت‌آمیز در اجرای طرح‌های عمرانی و توسعه زیرساخت‌ها را داشته باشند.

این پیش شرط‌ها به منظور اطمینان از اینکه کشورها قادر به استفاده بهینه از منابع مالی و فنی بانک توسعه جدید هستند و پروژه‌های ارائه شده تأثیر مثبت و ماندگاری در توسعه پایدار و رشد اقتصادی دارند، ایجاد شده‌اند.

در جمع‌بندی می‌توان گفت تحولات در قدرت اقتصادی جهان و نقش کشورهای نوظهور مانند اعضای گروه بریکس در این تحولات بسیار مهم و پرکشش است. این تغییرات می‌تواند تأثیرات گسترده‌ای بر روند اقتصاد جهانی از جمله تأثیر بر نقش دلار در تجارت بین‌المللی و قدرت آمریکا به عنوان یکی از ابرقدرت‌های جهانی داشته باشد. تعامل و همکاری بین کشورها، بویژه کشورهای عضو بریکس می‌تواند به رشد اقتصادی بیشتر و کاهش اتکا به دلار منجر شود. از طرفی، پیوستن به بانک توسعه جدید بریکس نیازمند رعایت پیش شرط‌های فنی و اقتصادی مشخصی است که برای توسعه پایدار و موفقیت این پیمان بین‌المللی ضرورت دارد.